

Skötselplan för naturreservatet
Ormdalen i Skinnskattebergs
kommun

Innehåll

BESKRIVNINGSDDEL	2
1. Syfte med naturreservatet	2
2. Uppgifter om naturreservatet	2
3. Beskrivning av området	3
3.1 Topografi och läge	3
3.2 Geologi och hydrologi	3
3.3 Mark- och vattenanvändning	4
3.4 Biologiska bevarandevärden	5
3.5 Kulturhistoriska bevarandevärden	9
3.6 Geologiska bevarandevärden	9
3.7 Intressen för friluftsliv	9
PLANDEL	10
4. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	10
Skötselområde 1: Skogs- och våtmarker, 31,4 ha.	10
Skötselområde 2: Soligent kärr, 0,3 ha.	10
Skötselområde 3: Ungskog - utvecklingsmark, 2,1 ha.	11
Skötselområde 4: Vatten, 1,3 ha.	11
Friluftsliv	11
5. Uppföljning och tillsyn	12
5.1 Uppföljning av skötselåtgärder	12
5.2 Uppföljning av bevarandemål	12
5.3 Tillsyn	12
6. Kostnader och finansiering	12
7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	12
8. Referenser	13
Bilagor	13

BESKRIVNINGSDDEL

1. Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara de förekommande naturtyperna och de speciella miljöförhållanden som präglar området och skapar förutsättningar för dess avsevärda mångfald av miljöer och arter,
- gynna de ovanliga och hotade arter som förekommer i området och förbättra deras möjligheter att i livskraftiga populationer fortleva i området på lång sikt,
- bidra till bevarandet av de höga biologiska värden som är knutna till äldre naturskogsartade barrskogar på landskapsnivå,
- bevara ett biologiskt och geologiskt intressant område med storslagna formationer och miljöer som kan vara ett attraktivt utflyktsmål för allmänheten.

Syftet ska nås genom att:

- större delen av området lämnas för fri utveckling,
- naturvårdsinriktade skötselåtgärder (röjning) genomförs vid behov i utpekad yta, enligt bilaga 1b, för att motverka igenväxning i kärr,
- skötselåtgärder (röjning) genomförs i utpekade ytor, enligt bilaga 1b, för att efterlikna naturlig beståndsstruktur i ungskog med planterad gran,
- anläggningar för friluftslivet underhålls och uppförs vid behov för att kanalisera besökare och underlätta vistelse i området.

2. Uppgifter om naturreservatet

Objektnamn	Ormdalen
NVR-id	2014015
Skyddsform	Naturreservat
Län	Västmanland
Kommun	Skinnskatteberg
Lägesbeskrivning	ca 11,5 km NV om Skinnskatteberg
Karta	Terrängkartan: 11F NO Fastighetskartan: 11F 8g
Naturgeografisk region	27, Skogslandskapet norr om norrlandsgränsen
Fastigheter	Prästbyn 1:30
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Areal	35,1 ha, varav produktiv skogsmark 32,3 ha

Markslag:	Produktiv skogsmark	33,2 ha
	Barrskog	33,1 ha
	Lövskog	0,1 ha
	Hällmarksimpediment	0,4 ha
	Våtmark	1,1 ha
	Vatten	1,3 ha
Naturtyper	Tallskog	2,6 ha
	Granskog	11,0 ha
	Barrblandskog	6,3 ha
	Lövblandad barrskog	3,7 ha
	Lövskog	0,1 ha
	Barrsumpskog	1,7 ha
	Intermediärt kärr	0,3 ha
	Intermediärt källkärr	0,1 ha
	Andra våtmarkstyper	0,7 ha
	Vatten	1,3 ha
	Övrigt (främst hyggen)	7,3 ha

3. Beskrivning av området

Ormdalen är ett kuperat område med företrädesvis grandominerade skogstyper där beståndsmedelåldern i allmänhet ligger över eller runt 100 år. Området utgörs av två dalgångar som separeras av ett höjdläge, Ormdalsåsen. De två dalgångarna förbinds i väster genom att en del av åsens västsluttning inkluderats i reservatet. Den södra dalgången, själva Ormdalen, är djupt nerskuren i det omgivande landskapet. I botten av respektive dalgång finns ett mindre vattendrag som i det norra området slutar i en liten tjärn, Ormputten. I de bitvis branta sluttningarna finns klippbranter med lodytor, överhäng, rasbranter och grovblockiga partier. I dalgångarnas nedre delar finns örtrika skogsavsnitt, sumpskogar och mindre kärr. Med undantag för bestånden i dalsidornas övre delar har skogarna till stor del utvecklats tydliga naturskogsdrag.

3.1 Topografi och läge

Området ligger mellan 175 och 215 meter över havet. Höjdskillnaderna inom området är stora och betydande delar av reservatet är kraftigt kuperade. Ormdalens södra delar utmärker sig särskilt med höga branta sluttningar.

Området återfinns inom den naturgeografiska region som allmänt omnämns som ”Sydligt boreala kuperade områden” (28b). Typiskt för terrängen i regionen är ”vågig bergkullterräng med mellanliggande fínsedimentsdalar”. Det här berörda området får dock anses vara mindre typiskt för regionen.

3.2 Geologi och hydrologi

Berggrunden i området utgörs av granit. Graniten är överlagrad av morän och på några platser torv. I den södra dalgången finns klippbranter med lodytor och

överhäng. Av särskilt intresse är de spår som härrör från tiden kring senaste inlandsisens avsmältning för ca 9500 år sedan. Vid ett speciellt skede när isen drog sig tillbaka kom de båda dalgångarna att fungera som dräneringsvägar eller tappningsrännor då "Ribäckenissjön", en av inlandsisen uppdämd smältvattensjö, under en relativt kort period avtappades på sitt vatten. Spår från händelsen finns i form av kalspolade hållar och djupa strömfåror samt utanför området som grusiga avlagringar. Det dåtida havet svallade lägre delar av området vilket bland annat gett upphov till blockrika partier och gamla strandvallar som kan skönjas i och utanför reservatet.

Området är hydrologiskt opåverkat. I vardera dalgången letar sig en mindre bäck fram. Vattendragen utgör biflöden till Hedströmmen och är så vitt känt vattenförande året om även om vattenföringen under sensommaren är låg. Bäckerna som löper i den norra dalgången mynnar i Ormputten, en mindre skogstjärn, som i sin tur avvattnas mot nordost. I sluttningarna och i de nedre delarna av dalgångarna finns ett par diffusa källflöden och områden med ytligt rörligt markvatten. På enstaka platser har intermediära källkärr och soligena kärr utbildats.

3.3 Mark- och vattenanvändning

Historisk markanvändning

Vid tiden för upprättandet av en geometrisk karta år 1696 delades reservatsområdet av en rågång där norra delen hörde till "Skomakarbyn", medan södra delen var belägen på Prästbyns ägor (Baggå bruk). Kartinformationen tyder på att skogsområdena i anslutning till Ormdalen söderut nyttjades som betesmark. Övrig information om markutnyttjandet och skogarnas beskaffenhet är något knapphändig i de äldre kartorna, men flera av de hyttor och hamrar som är kända från Baggådalen finns markerade. På den tidigaste kartan (1696) finns "Baggehyttan" vid Svarvarbo och Hammaren vid Baggå avbildade. Vid Nedre Borgfors, beläget endast någon kilometer från Ormdalen, fanns från början en stångjärnshammare, markerad på äldre kartor från 1759 och 1795, och senare en hytta vars masugnar ska ha stått färdiga år 1857. Hyttan som tillhörde Baggå bruk försåg Baggå stångjärnshammare med tackjärn och lär ha varit i drift fram till år 1918. Skogsråvaran i trakten användes till brännved och byggmaterial, men utgjorde framförallt råvara för framställning av träkol som i sin tur var en förutsättning för järnhanteringen. Det stora behovet av träkol som verksamheten krävde lär tidvis ha tårt mycket hårt på skogarna i bygden och Ormdalen med omnejd lär inte ha utgjort något undantag. I en karta från 1752 över Prästbyn och Baggå bruk, som berör reservatets södra del, beskrivs "Ormsjöfallskogen" som "ung granskog, nog uthuggen på somliga ställen...". Mer konkreta bevis finns att beskåda på plats i Ormdalen, där åtminstone fem kolbottnar och flera överväxta kolarkojor kan vittna om markutnyttjandet i äldre tider. Muntliga uppgifter gör gällande att det under äldre tider brutits sten i området. Ett stort antal av traktens äldre byggnader, inklusive Baggå herrgård, ska stå på grundstenar brutna i Ormdalen, även gravstenar och dylikt ska ha tagits i här. I områdets östra delar

finns resterna efter en byggnad som ska ha använts som raststuga och redskapsbod av de som arbetat vid stenbrottet.

Markägarstrukturen i området har genom åren genomgått förändringar och efter ett större fastighetsförvärv under första halvan av 1900-talet kom Ormdalen att ingå i Domänverkets markinnehav. Ekonomiska kartan från 1950-talet och spår i markerna visar att avverkningar förekommit i södra delen av Ormdalen och strax öster om Ormputten, samt i reservatets nordvästra del. Under 1900-talets senare del har viss avverkning i gallringssyfte förekommit i delar av området.

Nuvarande mark- och vattenanvändning

Ormdalen har fram till i sen tid tillhört Sveaskog och trots att konventionellt skogsbruk bedrivits i trakten tycks skogarna vid Ormdalen ha varit relativt förskonade. En mindre del av reservatet berörs av en avverkning som utfördes på Ormdalsåsen under 1990-talets första del. Några år senare togs en större värdekärna i vardera dalgången ur produktion i samband med att Sveaskog genomförde en nyckelbiotopsinventering. Därefter har ingen avverkning av betydelse skett i området. År 2007 förvärvades området av Naturvårdsverket.

3.4 Biologiska bevarandevärden

Reservatsområdet inrymmer två isälvsrännor med en geologiskt intressant historia (se avsnitt 3.2) och som i hög grad präglat områdets natur. Skogsklädda djupa dalgångar med branter, blockmarker och klippväggar är en ovanlig företeelse i Västmanlands län. Huvuddelen av området intas av grandominerade skogstyper med en ofta vildvuxen naturskogsartad karaktär. Värdefulla inslag i området är källpåverkade skogskärr, lövskogskärr, sluttningskärr med intermediära stråk, samt skogsbäckar omgivna av fuktig ställvis örtrik granskog. Här finns också en liten tjärn, Ormputten, som omges av en fattig myr. Kombinationen av speciella naturgivna förutsättningar och extensivt brukade barrskogar har gett upphov till en artrik särpräglad vegetation, där inte minst kryptogamfloran utmärker sig. I floran ingår ett stort antal ekologiska specialister, varav flera finns upptagna på den svenska rödlistan. Artrikedomen speglar den mångfald av biotoper, strukturer och företeelser som är karakteristisk för Ormdalen.

Vegetation, flora och fauna

Reservatsområdets dalgångar och sluttningsmarker är bevuxna med huvudsakligen grandominerade skogstyper. I mindre omfattning förekommer barrblandskog och rena tallbestånd, främst i övre delen av Ormdalsåsens sluttnings och kring berghällar och marker med tunt jordtäckte i reservatets västra del. Enstaka aspar och björkar finns spridda i sluttningarna, i övrigt är inslaget av triviala lövträd rikt endast kring områdets våtmarker och vattendrag. Den lägre vegetationen varierar avsevärt inom området. Störst utbredning på fastmark har blåbärsris, men över stora ytor i något magrare delar förekommer mossdominerad vegetation utan fältskikt eller med gles förekomst kruståtel. På marker med tunt jordtäckte och runt berghällar vidtar en ensartad flora med marklavar och ljung. Ört- och gräsrika växtsamhällen, som finns representerade i delar av Ormdalen, visar på ställvis rikare markförhållanden, möjligen betingade av svag översilning.

Vispstarr, samt enstaka förekomster av blåsippa och vårärt har noterats i dessa delar.

En betydande del av reservatets mer låglänta delar upptas av våtmarker med skiftande karaktär. Två mindre vattendrag finns inom reservatsområdet, ett i botten av vardera dalgången. Det södra börjar som ett dråg och avvattnar kärrmarkerna i väster, men övergår snart i en liten skogbäck med något slingrande lopp. Bäckens kantas i nästan hela sin sträckning av grandominerad sumpskog, där påverkan av rörligt ytligt markvatten gett upphov till ett bitvis frodigt fältskikt rikt på örter och ormbunkar. Delvis kantas bäcken av pampiga bestånd av strut- och majbräken. På sin väg österut passerar bäcken även ett lövskogskärr och ett litet intermediärkärr med diffus källpåverkan. Här finns flera förekomster av den uttorkningskänsliga rödlistade arten blå säckmossa och det ovanliga halvgräset spädstarr. Den norra bäcken rinner till en början fram i sluttande terräng och passerar intill ett soligent fastmattekärr av fattig – intermediär typ. Kärret hyser flera orkidéer och enstaka mossor knutna till mineralrika kärr, som fetbålmossa, mässingmossa och blodkrokmossa. I nordost där marken flackar ut mynnar bäcken i en myr som omger den lilla skogstjärnen Ormputten. Myren, som är bevuxen med triviala lövträd i sydväst och tall i nordost, har karaktären av ett fattigt mjukmattekärr med utbredda vitmossmattor på gungfly runt tjärnen. Myren och tjärnen avvattnas i nordost genom en mindre bäck.

Reservatsområdet inrymmer mindre bestånd som ännu inte uppnått mogen ålder och partier med ungskog, likaså bestånd som är märkbart påverkade av tidigare huggningar. Emellertid dominerar överåriga skogar med naturskogsliknande karaktär både på friska och på fuktiga marker. Särskilt vildvuxna skogar med påfallande rik tillgång på död ved och få tydliga spår av avverkningsingrepp finns i områdets svårtillgängliga branter och blockmarker. Starkt intryck ger ytor i den flerskiktade äldre skogen där många kullfallna trädstammar ligger samlade kors och tvärs. Tillgången på murkna lågor gynnar ett flertal krävande mossor, som vedtrappmossa, vedsäckmossa och skogstrappmossa, varav den sistnämnda har en av sina rikaste förekomster i länet i Ormdalen.

Utöver olika vedsubstrat uppvisar området en mångfald av strukturer och inslag såsom äldre barrträd, bergbranter med fuktiga lodytor och klippskrevor, samt översilad och källpåverkad mark. Detta i kombination med de speciella fuktighetsförhållanden som råder i dalgångarna har gett upphov till en rik flora med många ovanliga kryptogamer med speciella miljökrav. Mossfloran, som bland annat innehåller ett antal ovanliga uttorkningskänsliga arter, kan närmast betecknas som unik för Västmanlands län. Fuktiga klippväggar i skyddat läge nere i Ormdalen hyser den mest särpräglade mossfloran. I mörka klippskrevor finns enstaka förekomster av den säregna lysmossan och på lodytor växer skuggmossa, båda kända från ytterst få lokaler i länet. På bergväggarna har också arten liten revmossa noterats, som i Västmanlands län hittills bara är känd från Ormdalen.

Tabell 1. Kategorier för rödlistade arter (ArtDatabanken 2010): (CR) Akut hotad; (EN) Starkt hotad; (VU) Sårbar; (NT) Missgynnad art; (DD) Kunskapsbrist. (EU) är arter utpekade i EU:s art- och habitatdirektiv. (S) är Skogsvårdsorganisationens signalarter. (§) är fridlysta arter. (MA) är mindre allmänna arter.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Kategori
<u>Kärlväxter</u>		
<i>Calla palustris</i>	missne	S
<i>Carex disperma</i>	spädstarr	S
<i>Carex loliacea</i>	repestarr	S
<i>Circaea alpina</i>	dvärghäxört	S
<i>Cirsium helenioides</i>	brudborste	S
<i>Crepis paludosa</i>	kärrfibbla	S
<i>Goodyrea repens</i>	knärot	NT, S, §
<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa	S, (§)
<i>Lathyrus vernus</i>	vårärt	S
<i>Matteuccia struthiopteris</i>	strutbräken	S
<i>Trichophorum alpinum</i>	snip	
<u>Mossor</u>		
<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa	NT, S
<i>Anastrophyllum michauxii</i>	skogstrappmossa	NT, S
<i>Bartramia halleriana</i>	stor äppelmossa	MA
<i>Bazzania trilobata</i>	stor revmossa	S
<i>Bazzania tricrenata</i>	liten revmossa	MA
<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa	EU, S, §
<i>Calypogeia azurea</i>	blå säckmossa	NT
<i>Calypogeia suecica</i>	vedsäckmossa	VU, S
<i>Cephalozia catenulata</i>	stubbtrådmossa	NT
<i>Dicranodontium denudatum</i>	skuggmossa	S
<i>Jungemannia subulata</i> var. <i>leiantha</i>	rörsvepmossa	S
<i>Herzogiella striatella</i>	trind spretmossa	S
<i>Hylocomiastrum umbratum</i>	mörk husmossa	S
<i>Lejeunea cavifolia</i>	blåsflikmossa	S
<i>Lophozia longidens</i>	hornflikmossa	S
<i>Mylia taylorii</i>	purpurmylia	S
<i>Neckera crispa</i>	grov fjädermossa	S
<i>Neckera pumila</i>	bokfjädermossa	NT, S
<i>Nowellia curvifolia</i>	långfliksmossa	S
<i>Odontoschisma denudatum</i>	kornknutmossa	NT, S
<i>Plagiomnium medium</i>	bågpraktmossa	S
<i>Plagiothecium undulatum</i>	vågig sidenmossa	S
<i>Pseudobryum cinclidioides</i>	källpraktmossa	S
<i>Rhytidiadelphus loreus</i>	västlig hakmossa	S
<i>Rhytidiadelphus subpinnatus</i>	skogshakmossa	S
<i>Riccardia multifida</i>	flikbålmossa	MA
<i>Schistostega pennata</i>	lysmossa	MA
<i>Sphagnum teres</i>	knoppvitmossa	S
<i>Sphagnum warnstorffii</i>	purpurvitmossa	S
<i>Ulota crispa</i>	krushättemossa	S

Lavar

<i>Calicium denigratum</i>	blanksvart spiklav	NT, S
<i>Chaenotheca brachypoda</i>	gulnål	S
<i>Hypogymnia vittata</i>	skuggblåslav	S
<i>Icmadophila ericetorum</i>	vitmosslav	S
<i>Lecanactis abietina</i>	gammelgranslav	S

Svampar

<i>Hydnellum sp</i>	korktaggsvamp	S
<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	gränsticka	NT, S
<i>Phellinus viticola</i>	vedticka	S
<i>Phellodon niger</i>	svart taggsvamp	NT, S

Beskrivning av skötselområden

Skötselområde 1: Skogs- och våtmarker

Skötselområdet omfattar huvuddelen av Ormdalens skogs- och våtmarker. Områdets sluttningsmarker och låglänta delar intas av grandominerade skogstyper, medan andelen av tall ökar längre upp efter dalsidorna. Rena tallbestånd finns i reservatets västra del och öster om Ormputten. Skogarna ger, med något undantag, intryck av att vara naturligt föryngrade och beståndsåldern ligger runt 100 år eller över. Skogarna har efter flera årtionden av extensivt brukande utvecklat naturskogsliknande drag. Speciellt påtagligt är detta i dalgångarnas brantaste och mest blockrika delar, som av brukningstekniska skäl kan antas ha varit mer förskonade från huggningar än omgivande bestånd. Spår efter avverkningsingrepp förekommer mycket fåtaligt i dessa delar och besökare som någon gång söker sig utanför den markerade vandringsleden stöter inte sällan på svårframkomliga partier där kullfallna murkna trädstammar ligger samlade kors och tvärs. Avvikande inslag i skötselområdet är öppna och trädbevuxna mindre myrområden som samtliga är hydrologiskt opåverkade.

Skötselområde 2: Soligent kärr

Ett mindre fastmattekärr som breder ut sig på sluttningsmark i reservatets nordvästra del. Områdets centrala del är öppen, sänar som på enstaka senvuxna tallar och smärre grupper av småträd och buskar. I utkanterna finns ett trädskikt som successivt tätar mot omgivande fastmarker. Den lägre vegetationen domineras av vitmossor, blåttåtel och tuvsäv. Stråk med viss genomströmning av mineralhaltigt vatten har fläckvis gett upphov till rikare kärrvegetation av intermediär typ. Av flera krävande kärrväxter som ingår i floran kan nämnas snip, knoppvitmossa, blodkrokmossa och mässingmossa. Här har även en orkidé i gruppen handnycklar (*Dactylorhiza*) observerats. Flertalet av de påträffade arterna har sin hemvist i ljusöppna kärrmiljöer. En jämförelse mellan äldre kartmaterial och en sentida flygbild tyder på att viss förtätning skett i områdets trädskikt sedan 1950-talet, dock främst i perifera delar. Etableringen av nya träd i den centrala kärrytan tycks ske långsamt.

Skötselområde 3: Ungskog - utvecklingsmark

Området består av ungskog med gran och tall i reservatets ytterkanter fördelat på tre ytor. Skogen på Ormdalsåsen avverkades på 1990-talet och har därefter planterats med gran. En röjning har nyligen utförts i området. De unga tallarna är på flera håll hårt utsatta och i många fall svårt skadade av betande älg. Beståndet kan komma att bli föremål för skötselåtgärder i syfte att efterlikna en mer naturlig beståndsstruktur och bör därefter på längre sikt kunna utvecklas mot ett naturskogsliknande tillstånd.

Skötselområde 4: Vatten

Skötselområdet utgörs av två skogsbäckar samt en liten sjö med namnet Ormputten. Vattendragen utgör biflöden till Hedströmmen och rinner fram i botten av reservatets två dalgångar. Bäckarnas något slingrande lopp och viss breddvariation tyder på att de rinner fram i sina naturliga fåror. Den södra börjar som ett dråg i reservatets sydvästra del där den bland annat avvattnar flera mindre myrområden, medan den norra har sin upprinnelse högre upp i bergssluttningen sydväst om Ormdalen. Ormputten är en liten skogstjärn med inslag av flytbladsvegetation i perifera delar. Tjärnen omges i sin helhet av en glest trädbevuxen myr med vegetation typisk för fattigkärr. Ormputten och myren avvattnas mot nordost genom en mindre bäck.

3.5 Kulturhistoriska bevarandevärden

Norr om bäcken i Ormdalens östra del finns grunden efter en mindre byggnad. Byggnaden ursprung hänger enligt muntliga källor ihop med att det bedrivits stenbrytning i området i äldre tider. Byggnaden nyttjades då som raststuga och redskapsbod av de som bröt sten i området. Kulturlämningen är oregistrerad och dess ålder är okänd. Övriga kulturhistoriska spår som förekommer i Ormdalen har en koppling till det tidigare brukandet av skogen (se avsnitt 3.3).

3.6 Geologiska bevarandevärden

Ormdalen är ett geologiskt intressant område med storslagna dalformationer. Här finns spår från tiden kring inlandsisens avsmältning då de två isälvsrännorna kom att fungera som tappningsrännor för en av inlandsisen uppdämd smältvattensjö. I och utanför området kan också spår av gamla strandlinjer skönjas.

3.7 Intressen för friluftsliv

Upplevelsemässiga värden finns kopplade till områdets relativa orördhet och växlingen mellan olika natur- och vegetationstyper. Områdets säregna och storslagna natur med djupa dalgångar och klippbranter kombinerat med vildvuxna barrskogar är en ovanlig företeelse i länet som gör starkt intryck på besökaren. De processer som formade landskapet vid senaste inlandsisens avsmältning har lämnat spår på flera platser, något som kan locka besökare med geologiskt intresse. Ormdalsstigen passerar genom reservatsområdet och utgör en del av vandringsleden Bruksleden. För friluftslivet finns intill Ormputten iordningställda friluftsanordningar, bland annat ett vindskydd och en eldstad.

PLANDEL

4. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

För karta över skötselområden, se bilaga 2.1

Skötselområde 1: Skogs- och våtmarker, 31,4 ha.

Bevarandemål

Skötselområdet domineras av olika barrskogstyper med höga beståndsåldrar. Skogarna ger till stor del ett orört vildvuxet intryck där beståndsstrukturen och inslaget av vedsubstrat i olika former för tankarna till utpräglad naturskog. Mindre våtmarker ingår i området, både öppna och skogsklädda, där de skogsklädda har ett inte obetydligt inslag av gamla senvuxna träd och död ved. Sluttningsmarkerna innehåller blockpartier och bergbranter med en särpräglad vegetation där specialiserade arter ingår, vars förekomst indikerar lång tid av fuktiga ostörda förhållanden.

I området ingår en gammal husgrund som är väl synlig från vandringsleden. Kulturlämningen bevaras i så gott skick som möjligt genom att hållas fri från igenväxningsvegetation om detta anses angeläget.

Skötselåtgärder

- Skötselområdet lämnas i huvudsak för fri utveckling, dock med undantag för mindre åtgärder som kan komma ifråga vid en kulturlämning (se nedan).
- Husgrunden i skötselområdets sydöstra del kan komma att hållas fri från igenväxningsvegetation, genom röjning, om det anses angeläget.

Skötselområde 2: Soligent kärr, 0,3 ha.

Bevarandemål

Skötselområdet utgörs av ett kärrområde på svagt sluttande mark med vegetation typisk för fastmattekärr av fattig till intermediär typ. Kärrytans centrala del är i huvudsak öppen, sånär som på enstaka senvuxna tallar och smärre grupper av småträd och buskar. I floran finns inslag av växter knutna till ljusöppna och mineralrika kärr.

Skötselåtgärder

- Kärrområdet ska i huvudsak lämnas för fri utveckling.
- Om behov uppstår kan röjning av yngre igenväxningsvegetation komma att utföras i området. Eventuella åtgärder utförs vid lämplig tidpunkt på året och på ett för kärret skonsamt sätt. Eventuella röjningsrester forslas bort från kärret.

Skötselområde 3: Ungskog - utvecklingsmark, 2,1 ha.

Bevarandemål

Skötselområdet består av yngre skogsbestånd med inslag av lövträd och befinner sig i utveckling. På längre sikt övergår beståndet successivt i lövrik barrskog med naturskogsliknande karaktär.

Skötselåtgärder

- Området ska i huvudsak lämnas för fri utveckling.
- I syfte att efterlikna en mer naturlig bestandsstruktur kan restaureringsåtgärder komma att utföras i området. Åtgärderna avser att genom röjning reducera andelen planterad gran med 60-70 %.

Skötselområde 4: Vatten, 1,3 ha.

Bevarandemål

Skötselområdet omfattar skogstjärnen Ormputten och två skogsbäckar. Vattenmiljöernas hydrologi och hydrokemi är ostörda och bäckarna rinner fram i sina naturliga fåror.

Skötselåtgärder

- Skötselområdet ska i huvudsak lämnas för fri utveckling.
- Om framtida undersökningar visar att vattendragen hyser värdefulla bestånd av öring kan vissa restaureringsåtgärder komma att utföras i bäckarna. Eventuella insatser, som åsyftar biotopförbättrande åtgärder (t.ex. utplacering av lekgrus och död ved), utförs manuellt och får inte leda till att omgivande marker utsätts för slitage eller tar skada.

Friluftsliv

Bevarandemål

Reservatsområdet är tydligt utmärkt i terrängen. Parkeringsplats finns iordningställd och informationstavlor finns utplacerade för att upplysa besökare om gällande föreskrifter och reservatets naturvärden. Befintlig vandringsled och tillhörande friluftsanordningar (vindskydd, spänger, sittbänkar, eldplats), som finns för att underlätta vistelse i området, är i gott skick och utnyttjas av allmänheten.

Skötselåtgärder

- Parkeringsplats anläggs och informationstavlor utplaceras enligt bilaga 2.1. Anordningarna underhålls vid behov.
- Bruksleden och tillhörande friluftsanordningar underhålls i den omfattning som krävs för att hålla anordningarna i gott skick. Uppstår behov kan

ytterligare spänger utplaceras för att motverka slitage på känslig vegetation och underlätta vistelse i området.

5. Uppföljning och tillsyn

5.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att dokumentera utförda skötselåtgärder, samt att bedöma om dessa leder till att bevarandemålen uppfylls.

5.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs regelbundet. Uppföljning av bevarandemålen ska ske genom standardiserade inventeringar.

5.3 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för att tillsyn sker inom området.

6. Kostnader och finansiering

Alla i planen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel skall i så fall administreras av Länsstyrelsen.

7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Enligt punkt 4 och 5.

Tabell 2. Intervall för genomförande och prioriteringsgrad på åtgärden: (1) Högsta prioritet; (2) Hög prioritet; (3) Lägre prioritet.

Skötselåtgärd	När	Skötselområde	Prio
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov		1
Informationstavlor	Snarast	Se bilaga 2.1	1
Parkeringsplats	Snarast	Se bilaga 2.1	1
Skötselåtgärder i ungskog	Inom 5 år	3	2
Skötselåtgärder i kärr	Vid behov	2	2
Kulturmiljögynnande röjning	Vid behov	1	2
Åtgärder i vattendrag	Vid behov	4	3
Uppföljning av utförda skötselåtgärder	Efter åtgärd	Samtliga	1
Uppföljning av skötselåtgärder	Minst var 12:e år	Samtliga	3

8. Referenser

Gärdenfors U. *Rödlistade arter i Sverige 2005*. Artdatabanken, Uppsala.
Hallingbäck T. 1995. *Ekologisk katalog över lavar*. Artdatabanken, Uppsala.
Hallingbäck T. 1996. *Ekologisk katalog över mossor*. Artdatabanken, Uppsala.
Naturvårdsverket 1988. Riksintresse för friluftsliv.
Naturvårdsverket 2004. *Skyddsvärda statliga skogar, Svealand utom Dalarnas län*. Rapport 5341.
Nitare J. 2000. *Signalarter – Indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
Yrgård, A. o.daterad. Istiden i Bergslagen. Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Berg- och jordartskartor:

Kartbladet Malingsbo, 1930. SGU serie Aa nr 169. Skala 1:50 000.
Berggrundskartan Lindesberg NO, 1983. SGU serie Af nr 141. Skala 1:50 000.
Norrlin, J. & Mikko, H., 2011. Jordartskartan 11F Lindesberg NO. Skala 1:100 000. Sveriges geologiska undersökning K 201.
Norrlin, J., 2010. Beskrivning till jordartskartan 11F Lindesberg NO. Sveriges geologiska undersökning K 201.

Historiska kartor:

Geometrisk karta över Prästbyn, 1696. Lantmäteriets akt nr: T54-61:1.
Karta över Prästbyn eller Baggå bruk, 1752. Lantmäteriets akt nr: T54-61:3.
Geometrisk karta över Skommarbyn, 1759. Lantmäteriets akt nr: T54-71:1.
Karta över Baggå bruks egendomar, 1795. Lantmäteriets akt nr: 19-ski-134.
Lantmäteriet, 2003. Häradsekonomiska kartan på DVD – Historiska kartor från 1860-1930.
1950-tals ekonomisk karta över Sverige. Blad 11F8g.

Bilagor

2.1 Skötselplanekarta